

همبستگی کارگران در اعتصاب‌ها، تحول مبارزه را رقم خواهد زد

صادق کار

در رویه‌ی آنها نسبت به مطالبات و حقوق سندیکایی کارگران تغییری ایجاد نشده. دولت و کارفرمایان تلاش‌های سرکوبگرانه‌ی مشترک‌شان علیه کارگران و فعالین و تشکلهای صنفی مستقل را دو چندان نموده‌اند. شمار فعالینی که در این مدت تحت پیگرد قرار گرفته و یا به دلیل فعالیت صنفی از کار اخراج شده‌اند، از سال ۶۲ تا کنون بی‌سابقه بوده است. پیش از این، هرگز این همه فعال صنفی طرف یک دوره‌ی شش ماهه بازداشت نشده‌اند. تقریباً به دنبال هر اعتصاب طولانی، فعالینی که در سازماندهی و هدایت اعتصابات و تجمع‌ها نقش داشته‌اند بازداشت و برای‌شان پرونده تشکیل شده. با این اوصاف نه تنها از شمار این اعتصابات کاسته نشده بلکه تعدادشان فزونی یافته و بازداشت فعالین صنفی خود به انگیزه‌ای برای شکل‌گیری اعتصابات و اعتراضات دیگری با خواست آزادی فعالین صنفی تبدیل شده و کارگران در موارد زیادی موفق شده‌اند با توسل به اعتصاب همکاران اخراجی و زندانی‌شان را آزاد و به سرکار برگردانند.

کارگران پروفیل صفا در ساوه چندی پیش توانستند طی یک اعتصاب چهار روزه، کارفرما را وادار به پذیرش مطالبات‌شان نمایند و دو تن از فعالین صنفی‌شان را از زندان آزاد و چهار تن دیگر را که اخراج شده بودند سر کار برگردانند. در کارخانه‌ی پلی آکریل، معدن چادر ملو، بافق و... هم کارگران کامیابی‌های مشابهی به دست آورده‌اند.

با این وجود بازداشت‌ها همچنان ادامه دارند. بازداشت هشت تن از کارگران کارخانه‌ی گیلانه به «اتهام تحریک

وخامت وضعیت معیشتی مزدبگیران، به خاطر پایین بودن دستمزد و عدم پرداخت به موقع و منظم دستمزد و حقوق‌شان و نبود امنیت شغلی در کنار تشدید انواع فشارها به کارگران توسط کارفرمایان، دولت و قوه قضاییه، از یک سو موجب دامن زدن به نارضایتی و گسترش شتابان اعتراضات و اعتصابات کارگری و رادیکالیزه شدن کارگران و حرکت‌های اعتراضی و رشد کیفی و اعتلا اعتراضات شده و از سوی دیگر پیگرد فعالین صنفی توسط نیروهای امنیتی، دستگاه قضایی و دولت را تشدید کرده است.

هنوز یک و یا چند اعتصاب پایان نیافته، اعتصاب و اعتصابات دیگری شروع می‌شوند، در پی اعتصابات کارگران در شرکت‌های پتروشیمی، اعتصاب معدن چادر ملو، فولاد زاگرس، اعتصاب پلی آکریل و بافق، معدن البرز غرب و معدن سنگ رود شروع می‌شوند و به دنبال آن‌ها مربیان پیش دبستانی، کارگران پروفیل ساوه، گیلانه و قطار شهری اهواز اعتصاب می‌کنند. مطالبات اکثراً کم و بیش مشابه‌اند. جواب کارفرمایان و دولت نیز معمولاً برای همه‌ی آن‌ها در ابتدا، «نه» است و تنها زمانی حاضر به گفت‌وگو و مصالحه با اعتصابیون می‌شوند، که نتوانسته باشند، با زور و تهدید، اعتصابات را بر هم زنند. معه‌ذا وسعت اعتراضات و کیفیت آن‌ها به حدی رسیده که دولت و کارفرمایان دیگر نمی‌توانند مانند گذشته با کارگران برخورد کنند.

در نیم سال گذشته، به رغم این‌که اعتصابات کارگری در موارد زیادی باعث عقب‌نشینی کارفرماها و دولت و پذیرش کلی یا بخشی از مطالبات اعتصابیون توسط آنان شده، اما

کارگران کارخانه‌ی "کارگرمدیر" - "سرامیک زانون" در حال بررسی تولید

آرژانتین، که در سال‌های بحران این کشور سر بر آوردند، نگاهی بیاندازیم: جنبش اشغال کارگری کارخانه‌ها و جنبش "پیکوترو" یا بیکاران، قابل ذکر است که این جنبش‌ها در آرژانتین، کشوری که تا پیش از بحران توده‌گیر ۲۰۰۱ به عنوان گل سرسبد رفرم‌های نفولیرال شناخته شده بود، ظهور کردند. اشغال کارخانه‌ها توسط کارگران البته پدیده‌ی تازه‌ای نیست و ما در هند نیز شاهد نمونه‌های مشخصی از این حرکت بوده‌ایم.

آنچه در آرژانتین قابل توجه است، ظهور این پدیده به عنوان جنبشی پر دامنه و اهمیت است. جنبشی که به خصوص پس از بحران سال ۲۰۰۱ حدود ۲۰۰ کارخانه‌ی اشغال شده با ده‌هزار تولیدکننده را شامل می‌شود. این جنبش سرکوب، غلبه و حملات وارد بر آن را دفع کرده است. آنها موفق به ایجاد همبستگی متقابل شده و پیوندهای معینی را با جنبش بیکاران (پیکوترو) ایجاد کرده‌اند و برخی از قواعد حیاتی مالکیت سرمایه‌داری را به چالش کشیده‌اند.

عنوان‌هایی چون کارخانه‌های "اشغال شده"، "احیاشده"، "کارگرمدیر"، "تحت کنترل کارگران"، "خودمدیر"، "خودسازمان‌ده"، "تعاونی‌های مردمی" یا "محل کار دموکراتیک"، همگی دلالت به کارخانه‌های مرمت شده‌ای در آرژانتین دارند، که بدیلی برای شرکت‌های بزرگ سرمایه‌داری‌اند.

الگوی عمومی آنها یکی است: صاحب کارخانه، پس از آن که مدتی به قصد کاهش هزینه‌ها و دیون خویش، از پرداخت دستمزد و مزایای کارگران سر باز زده، در کارخانه را به روی کارگران می‌بندد، آن را به حال خود ول می‌کند، احتمالاً اعلام ورشکستگی می‌کند و برای نجات آنچه ممکن است، باقی دارایی‌هایش را می‌فروشد.

کارگران برای دفاع از شغل و معیشت‌شان سازمان می‌یابند و دست به کار تدارک اشغال کارخانه می‌شوند. انتخاب‌شان راه‌اندازی دوباره‌ی کارخانه است و نه مواجهه با بیکاری. با هم و با دیگر بخش‌های سازمان‌یافته‌ی جامعه همکاری می‌کنند و حمایت دانشجویان، اتحادیه‌ها و جنبش بیکاران (پیکوترو) را جلب می‌کنند. دست به تظاهرات می‌زنند، در کارخانه اردو می‌زنند و مبارزاتشان را تبلیغ می‌کنند.

همکاران‌شان» در منجیل که از ۹ روز پیش تا کنون در اعتراض به عدم پرداخت ۱۶ ماه حقوق معوقه، عدم پرداخت منظم دستمزد ها و حق بیمه توسط کارفرما، در اعتصاب به سر می‌برند، تازه‌ترین مورد از بازداشت فعالین صنفی است. دلیل آزادی همه‌ی این هشت نفر توسط فرماندار منجیل نیز چیزی جز نگرانی از واکنش کارگران کارخانه‌ی گیلانه و اعتراض سایر کارگران نسبت به بازداشت فعالین صنفی نیست.

درنگی بر اعتصابات نیم سال گذشته، نشان می‌دهد که:

اعتصابات این دوره نسبت به اعتصابات گذشته سازمان‌یافته‌تر و ثمربخش‌تر شده‌اند و همبستگی میان اعتصابیون به نسبت گذشته بیشتر شده است، که این خود موجب عقب‌نشینی کارفرماها و دولت و پذیرش همه یا بخشی از مطالبات کارگران در تعدادی از واحدهای تولیدی و خدماتی شده است.

میزان حمایت و ابراز همبستگی سایر کارگران و سازمان‌های کارگری با اعتصابات نیز در این مدت به طور چشم‌گیری افزایش یافته و کارگران بیش از گذشته به اهمیت و نقش همبستگی سراسری واقف شده‌اند و در عمل سعی می‌کنند آن را با حمایت از اعتصابات مختلف نشان دهند. اگر این حد از همبستگی که در تک‌تک واحدها در هنگام اعتصابات دیده می‌شود به سطح جنبش فرا برود، قطعاً تأثیرات آن در پیروزی تک‌تک اعتصابات اثر تعیین‌کننده‌ای خواهد داشت.

دیگر کشورها:

جنبش‌های رادیکال در امریکای لاتین

یک منبع آموزش برای جنبش‌های اجتماعی

بخش سوم

نوشته‌ی آبهی شوکلا

ب. اشغال کارخانه‌ها توسط کارگران و جنبش‌های بیکاران (پیکوتروها) (Piqueteros) در آرژانتین

یکی از جلوه‌های اصلی بحران‌های سرمایه‌داری تعطیل کارخانه‌ها و شرکت‌هاست، که به گسترش توده‌گیر صفوف "ارتش بیکاران" منجر می‌شود. طبقه‌ی سرمایه‌دار بی‌رحمانه مالکیت انحصاری خود را بر وسائل تولید اعمال می‌کند تا کارگران را حتی از استخدام نامطمئن و با دستمزدهای ناچیز هم محروم کند.

ما در هند، گروه‌های وسیع کارگرانی را می‌بینیم که در دهه‌های اخیر از کار اخراج شده‌اند: صنعت سازمان‌یافته‌ی نساجی یک نمونه‌ی شاخص این وضع است. در کادر نوشته‌ی حاضر، جالب است به دو جنبش بزرگ و مرتبط در

اجتماع در برابر دادگاهی که به اخراج صدها کارگر رسیدگی می کند

برنامه ریزی شده در بخش دولتی صورت گرفت. اخراج های برنامه ریزی شده یکی از شروط اتحادیه ی اروپا و صندوق بین المللی پول برای دادن وام به یونان بوده است.

معلمان، پزشکان و کارگران شهرداری ها در این اعتصاب ۲۴ ساعته، که توسط «آددی» (ADEDY)، بزرگ ترین اتحادیه ی کشوری در بخش دولتی، فراخوانده شده بود، شرکت کردند. در نتیجه ی اعتصاب، در این روز مدارس دولتی بسته ماندند، بیمارستان ها تنها امور اورژانس را انجام دادند و سرویس اتوبوس برقی شهر مختل شد.

اعتصاب کنندگان پرچم هایی را در دست داشتند که بر آن ها نوشته شده بود: "نه به اخراج!" و "اتحادیه ی اروپا، صندوق جهانی پول، بیرون!". ده ها تن از آنان در برابر دادگاهی که بایست در مورد بازگشت به کار صدها رفتگر قضاوت می کرد، اجتماع کردند. تصمیم در مورد این کارگران که ماه ها در بیرون ساختمان وزارت دارایی دست به اعتراض زده اند، به فوری ه سال آینده موکول شد.

آددی در اعلامیه ای به مناسبت این اعتصاب گفته است: "ما به مبارزه مان ادامه می دهیم و به آن شدت می بخشیم. ما خواهان آنیم که تمام کارگران اخراجی به کار بازگردانده شوند."

اعتصاب روز سه شنبه در زمان دیدار نخست وزیر یونان، آنتونیس ساماراس، از آلمان برای گفت و گو با آنجلا مرکل صورت می گیرد. آلمان بزرگ ترین وام دهنده به یونان است.

از یونان، که از سال ۲۰۱۰ تا کنون بیش از ۲۴۰ میلیارد یورو از اتحادیه ی اروپا و صندوق جهانی پول وام گرفته است، انتظار می رود که مذاکره برای نوعی از بازپرداخت وام ها را تا پایان سال آغاز کند.

اقدام برای حل دشواری های اقتصاد یونان با توسل به کاهش دستمزدها و افزایش مالیات ها صورت گرفته است. این روش به دوبار شدن نرخ بیکاری در یونان نسبت به متوسط آن در اتحادیه ی اروپا انجامیده و به رکود شش ساله در این کشور دامن زده است.

سپس کارخانه را احیا و تولید مجدد را آغاز می کنند. وقتی نیروهای دولتی در صدد اخراج آنان از کارخانه بر می آیند، تمام گروه های پیش گفته متحد می شوند و جمعاً مانع ورود پلیس به کارخانه می شوند. سازمان داخلی کارخانه ها مبتنی است بر سازمان گری افقی، دموکراسی مستقیم و خودمختاری.

روشن است که هر کارخانه "کارگرمدیر" منفرد هم چنان تحت سیطره ی منطق عام تر سرمایه داری است، اما "پتراس ولته مایر" به درستی می گوید که "این ها اشکالی از مبارزه اند که اگر به عنوان جزیی از یک جنبش وسیع تر توسعه یابند، هم می توانند انسجام طبقاتی را تقویت کنند و همبستگی اجتماعی گسترده تری را تحقق بخشند، و هم می توانند از امنیت شغلی دفاع کرده و گام های اولیه و نمادینی را به سوی دموکراتیزاسیون مناسبات تولیدی بردارند. «آنا دینرستاین» متذکر می شود که در آرژانتین تمایز روشنی بین "تعاونی های" سنتی و جنبش های نوین "کارگرمدیر" وجود دارد و این دومی در اذهان با جنبش های رادیکال پیوند یافته است:

"اشغال کارخانه ها به عنوان جزیی از یک استراتژی جامع انقلابی، مبارزه ای همه جانبه برای سوسیالیسم دیده می شود، که به خواست کارگران برای مدیریت با مشارکت (مالکیت) دولت باور دارد. بر طبق این نگاه، مدیریت مستقیم کارگران یا کنترل مستقیم آنان (بر تولید و امور اداری)، و متعاقباً ملی کردن کارخانه ی مورد منازعه، برخلاف تعاونی ها، دست زدن به رفرم غیررفرمیستی است.

... هدف نهایی در جنبش تعاونی ها، همان تعاونی و خودمدیریتی کارگران است. در حالی که در استراتژی خودمدیریتی و کنترل مستقیم کارگران با خواست مالکیت دولت، این اقدامی گذراست که روند وسیع تر رهایی را مد نظر دارد. در حالی که در موارد پیشین "خودمختاری" کارگران محدود به هوا و هوس بازار بود، در نوع اخیر کنترل کارگری، خودمدیریتی کارگری ضمن اعمال خود، واقف است که امکانی برای کنترل واقعی وجود نخواهد داشت، مگر آن که مناسبات اجتماعی بهره کشی سرمایه دارانه تماماً از میان برداشته شوند."

اخبار خارجی:

یونان

اعتصاب کارگران بخش دولتی علیه اخراج های برنامه ریزی شده

رویترا، ۲۳ سپتامبر ۲۰۱۴
آتن- روز سه شنبه ۲۳ سپتامبر کارگران بخش دولتی در یونان دست به اولین اعتصاب عمومی خود پس از تعطیلات تابستانی زدند. این اعتصاب در اعتراض به اخراج های

آنان و برخی اشخاص ثالث به دادگاه برده است، پس بگیرد. مدیریت شرکت اخطار داده بود که این مناقشات می‌توانند به بستن کارخانه و از دست رفتن هر ۴۰۰ شغل موجود منجر شوند.

آوون رایدی، رییس منطقه‌ای اتحادیه‌ی خدمات تکنیکی و صنعتی حرفه‌ای، پایداری و هم‌بستگی کارگران را ستود و اعلام کرد که بسته‌ی پیشنهادی امکان می‌دهد کارگران درگیر این مناقشات زندگی عادی خود را از سر گیرند.

او افزود: "اکنون فرصتی برای ایجاد یک کمیته‌ی کاری مشترک فراهم شده تا بتوانیم توافقات ناظر بر سطح دستمزدها را متحقق و تثبیت کنیم. امیدوارم این توافق پایانی بر دوره‌ی طولانی دشواری باشد که بر کارگران و خانواده‌هایشان می‌گذرد."

"پایداری نمایندگان منتخب کارگران گریهاوند و سازمان‌گران اتحادیه، که درگیر این مناقشه بودند، عامل کلیدی در قابلیت اتحادیه برای مذاکره و توافق با مدیریت بود."

* * * * *

فرانسه:

تمدید اعتصاب خلبانان ایرفرانس

رویت، ۲۱ سپتامبر

فرودگاه مارسی در روز یکشنبه ۲۱ سپتامبر

خلبانان شرکت هواپیمایی فرانسه (ایرفرانس) به ادامه‌ی اعتصاب برای دومین هفته رأی دادند؛ تصمیمی که به لغو پروازهای بیشتری در روز یکشنبه نسبت به روزهای قبل شد.

در یک رأی‌گیری پستی از خلبانان، ۸۰/۹ درصد آنان به ادامه‌ی اعتصاب تا جمعه ۲۶ سپتامبر رأی دادند. اتحادیه‌ی اس.ان.پی.ال. SNPL در اعلامیه‌ی ای که به این مناسب

در ازای وام‌های گرفته شده، یونان باید از میزان دستمزدها در بخش دولتی بکاهد، و کارگران را بر پایه‌ی بازدهی‌شان حفظ یا اخراج کند. اتحادیه‌ها با این اقدامات مخالفاند.

اتحادیه‌ی آددی و اتحادیه‌ی بخش خصوصی جی سی ای (GSEE) از آغاز بحران تا کنون مکرراً دست به اعتصاب زده‌اند. تعداد شرکت کنندگان در این اعتصابات گاه به یک‌صد هزار تن سر زده است.

در سال‌های اخیر حضور کارگران در اعتصابات کاهش یافته است. علت اصلی این کاهش، حالت دلزدگی و خستگی از اعتراض تشخیص داده شده است.

* * * * *

ایرلند:

توافق پس از ۱۴ هفته اعتصاب

گاردین، ۲۳ سپتامبر ۲۰۱۴

دولین: اجتماع کارگران اعتصابی گریهاوند در برابر دادگاه عالی ایرلند

کارگران کارخانه‌ی بازیابی «گریهاوند» Greyhound پس از یکی از تلخ‌ترین مناقشات صنعتی سال‌های اخیر، با بسته‌ی پیشنهادی مدیریت برای حل و فصل مسائل مورد مناقشه موافقت کردند. این موافقت به این معنا است که حصار دور انبار کارخانه در کلوندالکین نیز بلافاصله باید برچیده شود.

در خلال ۱۴ هفته‌ی گذشته مناسبات بین مدیریت شرکت و کارگران به بن‌بست کوری رسیده بود، اما اکنون ۵۲ تن از ۷۸ کارگر اعتصابی پیشنهاد مدیریت را پذیرفته‌اند. از ۲۶ کارگر دیگر، ۱۵ تن به پیشنهاد رأی منفی داده و ۱۰ کارگر رأی نداده‌اند. یک رأی هم باطل شده است.

با توافق کارگران، حال گریهاوند باید دعاوی‌ای را که علیه

معدنچیان اسکوندیدا پس از ۱ روز اعتصاب آماده‌ی ۱ روز دیگر

بیلیتون صاحب ۵۷/۵ درصد سهام معدن اسکوندیدا، در صحرای آتاکاما Atacama در شمال شیلی است. باقی سهام اسکوندیدا به کنسرسیوم ریو تینتو تعلق دارد. این کنسرسیوم از جمله شامل شرکت‌های میتسوبیشی و بخش فلزات و معدن نیپون نیز می‌شود.

بیلیتون اعلام کرده است که معدن اسکوندیدا در سال مالی ۲۰۱۴ بیش از ۱/۲ میلیون تن مس تولید کرده است و در سال مالی ۲۰۱۵ برابر ۱/۲۷ میلیون تن مس تولید خواهد کرد.

کارگران ایران:

کارگران اعتصابی کاشی گیلانا :
اداره‌ی کارخانه را بدست می‌گیریم

کارگران کارخانه‌ی کاشی گیلانا برای کسب معوقات حقوقی سال جاری و تضمین امنیت شغلی اعتصاب کردند. اعتراض صنفی کارگران کارخانه‌ی کاشی گیلانا که از ۲۵ شهریور ماه آغاز شده است، امروز به هشتمین روز رسید.

انتشار داد، با توجه به شرکت ۷۳/۷۱ درصد صاحبان حق رأی، این برآمد و نتیجه را "تاریخی" خواند.

اتحادیه‌ی اس.پی.آ.اف نیز روز جمعه‌ی گذشته اعلام کرده بود که حداقل تا دو روز بعد به اعتصاب ادامه خواهد داد.

ایرفرانس، اعلام کرد که ۶۵ درصد خلبانان در روز یکشنبه در اعتصاب بوده‌اند و این شرکت ۶۲ درصد پروازهای این روز را لغو کرده است. میزان پروازهای لغو شده در روز شنبه ۵۵ درصد بود.

اتحادیه‌ها شرکت را به پایین کشیدن آمار خلبانان اعتصابی متهم می‌کنند.

خدمات فرودگاه‌های فرانسه از اعتصاب خلبانان ضربه‌ی سنگینی خورده است؛ روز یکشنبه ۸۱ درصد پروازهای فرودگاه مارسی و تمام پروازهای فرودگاه لیل لغو شدند.

اتحادیه‌ی اس.ان.پی.ال. خواهان دیداری با نخست‌وزیر فرانسه، مانوئل والس شده است. نامبرده روز جمعه‌ی گذشته خلبانان را به خاتمه‌ی اعتصاب دعوت کرد.

اتحادیه‌ها معتقدند که ایرفرانس در صدد است مشاغل را به "ترانسواوا"، شعبه‌ی ارزان‌قیمت این شرکت، و از این طریق به کشورهای با دستمزد و شرایط کار بد منتقل کند.

ایرفرانس اتحادیه‌ها را به پرهیز از مذاکره متهم می‌کند.

شیلی:

اعتصاب کارگران معدن اسکوندیدا

سایت خبری داوجونز، ۲۴ سپتامبر ۲۰۱۴

کارگران معدن اسکوندیدا در شیلی، بزرگ‌ترین معدن مس دنیا، همچنان که پیشتر اعلام کرده بودند، روزهای دوشنبه ۲۲ سپتامبر و چهارشنبه ۲۴ سپتامبر در دو نوبت دست به یک اعتصاب ۲۴ ساعته زدند.

اتحادیه‌ی کارگران در اعلامیه‌ای که روز دوشنبه انتشار داد اعلام کرده بود که کارگرانی که از کار دست کشیده‌اند، خواهان بهبود شرایط کاری شان‌اند. دارنده‌ی سهام کنترل کننده در معدن اسکوندیدا شرکت بیلیتون است.

اتحادیه همچنین، چه در اعلامیه‌ی مذکور و چه در هفته‌ی گذشته خبر از اعتصاب دومی در روز چهارشنبه ۲۴ سپتامبر داده بود. اتحادیه مطالبه‌ی اصلی اعتصاب این روز را ایمنی کار اعلام کرده است.

اعتصاب کارگران قطار شهری اهواز ابعاد گسترده‌تری یافت

نزدیک به ۳۰۰ کارگر پیمانی قطار شهری اهواز (چهارشنبه ۲ مهر) برای سومین روز متوالی دست از کار کشیده و در کارگاه مرکزی این پروژه‌ی عمرانی تجمع کردند.

علاوه بر کارگران کارگاه مرکزی قطار شهری اهواز (مترو)، کارگران سایر کارگاه‌های این پروژه‌ی عمرانی در تجمع شرکت کردند. تجمع کنندگان به تعویق چهار ماهه‌ی حقوق از ابتدای خرداد ماه امسال معترض هستند.

ایلنا پیش‌تر خبر داده بود کارگران اعتصابی حقوق اردیبهشت ماه را نیز نگرفته‌اند، اما شرکت پیمانکاری کیسون پس از آغاز دور جدید اعتصابات کارگران این پروژه‌ی عمرانی، حقوق اردیبهشت ماه را پرداخت کرده است.

بر اساس این گزارش، حدود ۱۰۰ کارگر شیفت شب قطار شهری اهواز دیشب برای سومین شب متوالی دست از کار کشیده بودند.

اعتصاب در معدن سنگرود، کارگران تنها وعده شنیده‌اند

همزمان با آغاز سومین روز متوالی از تجمع ۳۱۰ کارگر معترض معدن سنگرود در مقابل ساختمان اداری این کارخانه، رییس نهاد کارگری این واحد معدنی خواستار پیگیری مطالبات کارگران از جانب مسئولان استانی شد.

مرتضی نیک‌پور رییس شورای اسلامی کار معدن سنگرود

یکی از کارگران معترض کارخانه‌ی کاشی گیلانا در این باره به ایلنا گفت: هشت روز است که حدود ۱۶۰ کارگر کارخانه‌ی کاشی گیلانا در واکنش به بی‌توجهی کارفرما به مطالبات‌شان دست از کار کشیده و متحصن شده‌اند.

او با بیان این‌که این تعداد کارگر غم نان دارند افزود: به نظر می‌رسد مسئولان شهرستان رودبار بعد از هشت روز از آغاز اعتصاب کارگران کاشی گیلانا، عمق و شدت این اعتراض را درک نکرده‌اند و از کارگران انتظار دارند به پیشنهادهای یک‌سویه و نامعقول آنان پاسخ مثبت دهند.

وی در ادامه بیان کرد: هشت کارگر در روز سی‌ام شهریور، بازداشت شدند. اگر این وضعیت ادامه پیدا کند کارگران بدون نیاز به کارفرما، اداره‌ی کارخانه را به دست می‌گیرند و مجدداً تولید را از سر خواهند گرفت.

تجمع کارگران پیمانی قطار شهری اهواز

صبح (دوشنبه ۳۱ شهریور ماه) بیش از ۱۵۰ کارگر پیمانی قطار شهری اهواز در اعتراض به عدم دریافت بیش از چهار ماه حقوق، در در مقابل ساختمان مرکزی قطار شهری اهواز تجمع کردند.

یکی از کارگران در تشریح دلایل تجمع امروز کارگران طرف قرارداد با شرکت پیمانکاری کیسون، به ایلنا گفت: شرکت کیسون پیمانکار ساخت قطار شهری اهواز حدود ۹۰۰ کارگر پیمانی دارد که از اردیبهشت ماه سال جاری حقوق نگرفته‌اند.

او با بیان این‌که صبح امروز در پی ادامه‌ی بی‌توجهی‌های کارفرما، بیش از ۱۵۰ کارگر در بخش‌های ترانسفور، تعمیرات، عملیات خاکی و اجرا دست از کار کشیده‌اند، افزود: تعویق حقوق کارگران با احتساب حقوق شهریور، به پنج ماه می‌رسد که کارفرما به بهانه‌ی کمبود منابع مالی از پرداخت آن به کارگران صرف نظر کرده است.

این کارگر شرکت پیمانکاری کیسون در بخش پایانی سخنان خود با اشاره به این‌که **با هر بار تجمع، تعدادی از کارگران به بهانه‌های مختلف از کارگاه اخراج می‌شوند** افزود: در آخرین تجمع اعتراضی چهار تن از کارگران به بهانه‌های مختلف و عموماً غیر صنفی اخراج شدند.

سقوط مرگبار کارگر حلب‌ساز در رشت

اول مهر، یک کارگر حلب‌ساز بر اثر سقوط از ساختمان دانشگاه برهان شمال واقع در رشت جان باخت.

به گزارش ایلنا به نقل از پایگاه خبری دیار میرزا، این کارگر توسط مالک ساختمان جهت مرمت و بازسازی سقف ساختمان دانشگاه به کار گرفته شده بود اما به دلیل عدم استفاده از مهار و تجهیزات حفاظتی لازم سقوط کرد.

در این باره به ایلنا گفت: با وجود سپری شدن سه روز از اعتصاب ۳۱۰ کارگر، همچنان مشکلات صنفی به قوت خود باقی است و کارگران تاکنون از جانب کارفرما و سایر مسئولان استانی عکس‌العمل خاصی جز «وعده» مشاهده نکرده‌اند.

رئیس شورای اسلامی کار معدن سنگرود از مسئولان استانی درخواست کرد که حقوق سه ماه گذشته را به کارگران بپردازند و هر چه سریع‌تر موضوع انحلال این معدن را به صورت قانونی لغو کنند.

📖 حوادث کار:

کارگری حین کار با دستگاه ماکارانی‌ساز جان باخت

به گزارش دریافتی ایلنا، این حادثه شامگاه روز دوشنبه ۳۱ شهریور ماه، زمانی رخ داد که کارگری حین انجام کار با دستگاه ماکارانی‌ساز در یک کارخانه ماکارانی‌سازی در شهرستان بروجن از توابع استان چهارمحال بختیاری، ناگهان به دستگاه گیر کرد و بدن او به داخل دستگاه کشیده شد.

طبق این گزارش، بدن له شده‌ی این کارگر توسط امدادگران، پس از چهار ساعت تلاش از دستگاه خارج شد.

گفتنی است شهرستان بروجن از قطب‌های مهم صنعت در استان چهارمحال و بختیاری است.

کارگر ۹ ساله‌ی شیرازی دچار حادثه شد

به گزارش دریافتی ایلنا، سر کارگری خردسال به نام «میثم» ۹ ساله در حین انتقال کالاهای مغازه‌ی خواربارفروشی به طبقه‌ی دوم، ناگهان در بین راه میان دیوار و دستگاه بالابر گرفتار می‌شود.

بر اساس این گزارش، با حضور به موقع گروه‌های امداد و نجات ایستگاه شماره ۹ شهر شیراز، سر این کارگر خردسال شیرازی رها می‌شود و در نتیجه آسیب جدی به وی وارد نشده است.

طبق قانون، اشتغال به کار افراد زیر ۱۵ سال در ایران ممنوع است و این ممنوعیت برای برخی مشاغل، افراد زیر ۱۸ سال را هم در بر می‌گیرد.

مرگ یک کارگر ساختمانی در شهرک شهید باقری تهران

یک کارگر ساختمانی حین انجام کار در طبقه‌ی دهم یک ساختمان ۱۸ طبقه در تهران سقوط کرد و جان باخت.

به گزارش ایلنا، یکم مهر، یک کارگر ساختمانی هنگام کار در ساختمانی واقع در بزرگراه همت روبروی شهرک شهید باقری تهران به دلیل رعایت نشدن اصول ایمنی حین کار تعادلش را از دست داد و از طبقه‌ی دهم به ته چاله‌ی آسانسور در طبقه‌ی منفی سه سقوط کرد.

بر اساس این گزارش، جسد این کارگر ۲۲ ساله در شرایط بسیار وخیم در چاهک آسانسور افتاده بود که توسط گروه‌های امداد و نجات به بیرون انتقال پیدا کرد.

مرگ دو کارگر ساختمانی در قم

بر اثر ریزش آوار در محل احداث ساختمانی در شهر قم، سه کارگر ساختمانی زیرآوار ماندند که در نهایت دو تن از این کارگران جان خود را از دست دادند.

عباس جعفری مدیر عامل سازمان آتش‌نشانی قم در گفت‌وگو با خبرنگار ایلنا در قم، با بیان این‌که کارگران مستقر در این محل فاقد تجهیزات ایمنی بودند، گفت: در حدود ساعت ۱۳ و ۳۰ دقیقه دیروز (اول مهرماه ۹۳)، سه کارگر ساختمانی بر اثر ریزش آوار محبوس شده بودند که یک نفر از آنها نجات پیدا کرد و متأسفانه دو نفر دیگر فوت شدند.

زنان کارگر:

دستمزد کارگران زن نصف دستمزد مردان است

یک کشاورز زن در استان گلستان از پرداخت دستمزدهای نابرابر به زنان و مردان کارگر کشاورزی خبر داد.

زهرا محمدی در این باره به ایلنا گفت: دستمزد کارگران زن مناطق علی‌آباد، دلند و آزادشهر در استان گلستان که به امور شخم، وجین، برداشت و... کشاورزی مشغولند، نصف دستمزد کارگران مردی است که همین کار را انجام می‌دهند.

این زن کشاورز در ادامه افزود: کارفرما به کارگران مرد مبلغ ۱۴ هزار تومان و برای زنان هفت هزار تومان دستمزد می‌پردازد.

محمدی با اشاره به این‌که ۷۰ درصد کارگران کشاورز استان گلستان را کارگران زن تشکیل می‌دهند، اظهار داشت:

بخش کشاورزی در هر یک از مراحل تولید شدیداً وابسته به فعالیت کارگران زن است.

وی با بیان این مطلب که تفاوت دستمزد در دیگر مشاغل نیز ملموس است، ادامه داد: فعالیت این زنان به کار در شالیزارها ختم نمی‌شود و در فصول متفاوت به فعالیت‌های دیگری چون چیدن صیفی‌جات، محصولات جالیزی، دستفروشی در کنار جاده و حتی کار در کارخانه‌ها نیز می‌پردازند.

وی در تشریح این موضوع گفت: کارگران زن به دلیل دستمزد اندک، با انجام کار مضاعف این نابرابری را جبران می‌کنند و مجبورند برای کسب درآمد بیشتر تا چند نوبت بعد از خاتمه‌ی کار در زمین‌های کشاورزی به کار بسته‌بندی، شست و شوی کارخانه‌های رب‌سازی و... بپردازند.

وی خاطر نشان کرد: این نابرابری شامل حال کودکان کار نیز می‌شود و کودکان کار دختر مزد کمتری به نسبت کودک کار پسر دریافت می‌کنند.

به نظر این کارگر کشاورز، حاکمیت غلط این تفکر که "زنان خوب کار نمی‌کنند"، در بین کارفرمایان به این نابرابری دامن زده است و این در حالی است که زنان کارگر حتی صندوق‌های سنگین را هم بر کول خود حمل می‌کنند.

وی با اشاره به این‌که در میان این کارگران زن، زنان کارگر باردار نیز به چشم می‌خورند، ادامه داد: شرایط کاری و مزدی نیز برای کارگران باردار یکسان است.

محمدی در خاتمه با تأکید بر این‌که این نابرابری مزدی اعتراضی را به همراه ندارد، گفت: این نابرابری مزدی همیشه همین‌طور بوده و به صورت عرف منطقه درآمده است.

نرخ بیکاری زنان

به بالا ترین میزان خود رسید

تفاوت نرخ بیکاری مردان و زنان جویای کار ۱۵ تا ۲۴ ساله‌ی کشور از ۱۲٫۲ درصد سال ۸۴ به ۲۲٫۴ درصد در بهار امسال افزایش یافته و نرخ بیکاری زنان به بالاترین میزان خود در هشت سال گذشته به میزان ۴۳٫۴ درصد رسیده است.

به گزارش مهر، ایران کشوری جوان با ۷۵ میلیون نفر جمعیت است که نیمی از آن را زنان تشکیل می‌دهند؛ بنابراین بی‌توجهی به توان بالقوه‌ی زنان در اداره‌ی کشور و استفاده نکردن از توانمندی‌های آنان می‌تواند فرصت‌های فراوانی را نابود کند. در عین حال، همان‌گونه که عنوان شد، در بازار کار ایران نیز مانند بسیاری دیگر از کشورها، برخی مشاغل مختص مردان است و برخی نیز اتفاقاً مختص زنان.

نرخ بیکاری مردان مردان ۱۵ تا ۲۴ ساله در بهار امسال ۲۱ درصد و نرخ بیکاری زنان در همین گروه سنی ۴۳،۴ درصد بوده که حاکی از بیکاری دو برابری زنان نسبت به مردان است.

فاصله‌ی نرخ بیکاری زنان و مردان گروه سنی ۱۵ تا ۲۴ ساله‌ی کشور در سال ۸۴ نسبت به سال ۹۲ کمتر بوده که این موضوع نشان‌دهنده‌ی سخت‌تر شدن جست‌وجوی شغل توسط زنان است. تفاوت نرخ بیکاری مردان و زنان در سال ۸۴ به میزان ۱۲،۲ درصد بوده که این تفاوت در بهار سال جاری به ۲۲،۴ درصد رسیده است

طبق آمارها، بالاترین میزان زنان جوینده‌ی کار در ایران در گروه سنی زیر ۳۰ سال قرار دارند و این موضوع به این معنی است که درصد قابل توجهی از زنان متقاضی کار کشور، احتمالاً دارای تحصیلات دانشگاهی بوده و از این‌رو نگاه جدی‌تری نسبت به حضور در بازار کار دارند.

طبق گزارش مرکز آمار ایران، نرخ بیکاری زنان ۱۵ تا ۲۴ ساله در فاصله‌ی سال‌های ۸۴ تا بهار ۹۳ افزایش یافته و از ۳۲،۶ درصد به ۴۳،۴ درصد رسیده است؛ بنابراین در یک دوره‌ی هشت ساله، نرخ بیکاری زنان جوینده‌ی کار کشور به میزان ۱۰،۸ درصد افزایش یافته است.

در سال ۸۴ تعداد زنان جویای کار ۱۵ تا ۲۴ ساله‌ی کشور ۴۵۱ هزار و ۷۲۰ نفر بود که این تعداد در بهار سال جاری به ۲۲۳ هزار و ۸۴۴ نفر رسید. ادامه‌ی بیکاری بخش قابل توجهی از زنان جویای کار در هشت سال گذشته باعث شده تا سن جویندگان کار در این بخش به حدود ۳۰ سال نیز برسد؛ از این‌رو تعداد بیکاران زن بهار امسال در گروه سنی ۱۵ تا ۲۹ ساله‌ی کشور ۵۳۷ هزار و ۷۱۸ نفر بوده است.

از نکات حائز اهمیت درباره‌ی بیکاری زنان در سال‌های اخیر علاوه بر بالا بودن نرخ بیکاری در این گروه از جویندگان کار کشور، این است که از کل ۷۷۴ هزار و ۸۲۸ زن جویای کار کشور در سال ۹۲، به میزان ۵۶۲ هزار و ۹۲۴ نفر زیر ۳۰ سال بوده‌اند.

همچنین از دیگر نکات حائز اهمیت این است که تمایل زنان به اضافه‌کاری در سال ۹۲ نسبت به دوره‌ی هشت سال قبل از آن کاهش یافته و از ۱۷،۶ درصد به ۱۵،۳ درصد رسیده است. در کنار این، سهم اشتغال زنان در دو بخش کشاورزی و صنعت در سال ۹۲ نسبت به سال ۸۴ کاهش یافته و تنها در بخش خدمات، اندکی افزایش مشاهده می‌شود.

آمارها حاکی از آن است که امکان اشتغال به کار زنان در ایران نسبت به مردان تا ۵۰ درصد کمتر است به نحوی که

📖 اخبار کوتاه:

اعتصاب در معدن سنگرود

با وجود سپری شدن سه روز از اعتصاب ۳۱۰ کارگر در معدن سنگرود، همچنان مشکلات صنفی به قوت خود باقی است و کارگران تاکنون از جانب کارفرما و سایر مسئولان استانی عکس‌العمل خاصی جز «وعده» مشاهده نکرده‌اند.

تأخیر سه ماهه

در پرداخت حقوق سه هزار کارگر

سه شرکت پیمانکاری «محور سازان»، «تناوب» و «احداث» که در فازهای ۱۷ و ۱۸ منطقه‌ی عسلویه در زمینه‌ی نصب لوله‌های گازی زیر نظر شرکت توسعه‌ی صنایع نفت و انرژی (اویک) فعالیت دارند حدود سه هزار کارگر دارند که پرداخت حقوق آنان با سه ماه تأخیر انجام می‌شود.

زد و بند پشت پرده‌ی اداره‌ی کار با کارفرما

کارگران فولاد زاگرس در اعتراض به تأیید اخراج‌شان توسط هیات‌های تشخیص و حل اختلاف اداره‌ی کار شهرستان قروه (واقع در استان کردستان) به دیوان عدالت اداری شکایت کردند.

به گزارش خبرنگار ایلنا، هیات‌های یاد شده در حالی اخراج کارگران فولاد زاگرس را تأیید کرده‌اند که پیش‌تر به بازگشت به کار آنان رای داده بودند. آرای این دو نهاد رسیدگی به اختلافات کار در پی جدیدترین تلاش کارفرما برای اخراج کارگران یعنی اعلام انحلال شرکت تغییر یافته است.

قطع یارانه‌ی نقدی

کارگران شاغل در خارج ایران

دبیر خانه‌ی کارگر لارستان در استان فارس، نسبت به قطع یارانه‌ی نقدی کارگران فصلی ایرانی شاغل در کشورهای حاشیه خلیج فارس از سوی دولت خبر داد.

* * * * *

تحصن کارکنان اخراجی

دانشگاه ایلام

تحصن نیروهای اخراجی دانشگاه ایلام وارد دومین روز متوالی خود شد.

به گزارش خبرنگار حوزه و دانشگاه ایلام بیدار، همزمان با آغاز سال تحصیلی جدید در دانشگاه‌ها، تعداد ۳۳ تن از نیروهای شرکتی دانشگاه ایلام اخراج شدند.

بنا بر برخی شنیده‌ها علت اخراج این افراد، کمبود اعتبار از سوی مدیریت دانشگاه گزارش شده است.

* * * * *

تجمع مربیان پیش دبستانی بجنورد

مقابل استانداری

بجنورد - ایرنا -

شماری از مربیان پیش دبستانی شهرستان بجنورد در استان خراسان شمالی روز سه‌شنبه، در نخستین روز مهر ماه، در اعتراض به آن چه که نبود امنیت شغلی می‌خواندند در مقابل استانداری تجمع کردند.

اقتصاد ملی:

حذف رانت خواری، ارتقای تولید ملی

به نقل روزنامه آرمان:

امروز همه بر این مسئله که مشکل اصلی کشور مشکل اقتصادی است اذعان دارند اما در رابطه با راه برونرفت از این مشکلات اختلافات بسیار است و اولویت‌بندی‌ها نیز متفاوتند. با وجود اختلافات، چندی پیش دولت تلاش نمود تا با ارائه‌ی یک بسته پیشنهادی راه‌حلی برای خروج از رکود و تورم که می‌توان گفت عمده‌ترین معضل را در زمینه اقتصاد تشکیل می‌دهند تدوین نماید. بسته‌ای که به بسته خروج غیرتورمی از رکود معروف شد و مباحث بسیاری را در میان اقتصاددانان مطرح کرد

بدیهی است که این طرح نیز مانند دیگر طرح‌ها از نقاط ضعف و قوتی برخوردار است که می‌تواند در عین راه‌گشا بودن

ادبیات کارگران:

ابوالقاسم لاهوتی

به نقل از شبکه اینترنتی آفتاب

ابوالقاسم لاهوتی در روز ۱۹ مهر ماه ۱۳۶۶ در کرمانشاه به دنیا آمد. پدرش، الهامی، پیشه‌ی کفش‌دوزی داشت و پدر و پسر هر دو آزادی‌خواه بودند. ۱۶ سال داشت که به کمک مالی یکی از دوستان خانواده، برای ادامه‌ی تحصیل به تهران آمد. و دو سال بعد اولین غزل او که لحن سلحشوری و آزادی‌دوستی داشت، در روزنامه‌ی حبل‌المتین منتشر شد.

لاهوری در سال ۱۳۸۴ شمسی در تهران شب‌نامه و اوراق سیاسی پخش می‌کرد و در انقلاب مشروطه‌خواهی در صف فداییان آزادی قرار داشت. او در سال ۱۳۸۷ در رشت با گروه مستبدان جنگیده و به پاداش جانفشانی‌های خود نشان ستارخان گرفت.

بعدی در هم تنیدگی این تورم با رکود را هم سهل‌انگارانه نادیده بگیرند به همین خاطر هم هست که همانطور که اشاره کردم در عنوان انتخاب‌شده برای بسته دولت بحث از عبور غیرتورمی از رکود مطرح شد بحث ما این است که اقتصادی که بالغ بر ۴۰ سال است تورم مزمن ۲ رقمی تجربه کرده است آیا اساساً در کوتاه‌مدت عبور غیرتورمی اصلاً حرف اندیشیده و با معنایی هست یا خیر .

پاسخ صریح من به این مطلب این است که خیر، این عنوان نسبیتی با علم و نسبیتی با واقعیت‌ها در اقتصاد ایران ندارد و بنابراین باید حکمت آن را در خارج از این حوزه‌ها جست‌وجو کرد و خود این عنوان بد انتخاب‌کردن برای شخص رئیس‌جمهور بتواند به عنوان یک نکته حساس در نظر گرفته شود و ایشان از خود این سوال را بکنند چرا کسانی می‌خواهند ایشان را با امور غیرواقعی و فراشعاری و فاقد منطق و مبنای علمی درگیرکنند.

نکته بعدی این است که حتی اگر این حرف با مینا بود و اگر با همین میزان تورم موجود ایران رتبه سوم کشورهای با بالاترین میزان تورم را در دنیا نداشت و واقعاً مسئله مسئله رکود بود آقای رئیس‌جمهور باید از اطرفیان خودشان از مشاوران خودشان و... سوال کنند اگر واقعاً مسئله رکود است پس این جهت‌گیری‌ها که تحت عنوان انتخاب بخش‌های پیشران برای عبور از رکود مطرح شده است چه منطقی دارد؟!

واقعیت این است که بخش‌های انتخاب‌شده بطور مستقیم در زمره سرمایه برترین و ناتوان‌ترین بخش‌ها برای اشتغال زایی به حساب می‌آید برای نمونه با وجود ده‌ها اما و اگرهایی که درباره صنعت پتروشیمی به عنوان فعالیت پیشران در این گزارش مطرح است و بزرگانی از اقتصاد شناسان ایران این بحث‌ها را مطرح کردند اما از زاویه این عنوانی که برای بسته سیاسی دولت انتخاب شده آقای رئیس‌جمهور باید بدانند در خود وزارت نفت در موسسه مطالعات انرژی پژوهش‌هایی وجود دارد که نشان می‌دهد در صنعت واقعاً مفید پتروشیمی ایران با منطق و معیار اشتغال زایی برای ایجاد هر یک فرصت شغلی چیزی نزدیک به ۹۴۰ هزار دلار سرمایه‌گذاری مورد نیاز است.

این درحالی است که در برخی از زیر بخش‌های بخش کشاورزی در ایران با همین میزان منابع سرمایه‌گذاری شده ما می‌توانیم بیش از هزار فرصت شغلی ایجاد نماییم. سوال این است که اگر دغدغه واقعی معضل بیکاری است چرا به سمت فعالیت‌هایی نشانه رفته‌اند که ناتوان‌ترین بخش‌های اقتصاد ایران در طول چهاردهه.

آخر درباره خلق فرصت‌های شغلی جدید بوده است . بنابراین تصور من این است که ما از هر زاویه‌ای که نگاه بکنیم به اموری بر می‌خوریم که نشان‌دهنده یک نگرش ناکافی کارشناسی در سطح دولت است اگر واقعاً آنچه که تهیه شده است را به عنوان نماد ظهور کارشناسی دولت در نظر بگیریم اگر واقعاً دولت اراده‌ای برای حل و فصل بیکاری دارد

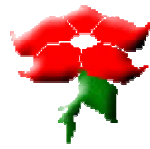
مشکلات اجرایی نیز به دنبال داشته باشد در این راستا فرشاد مومنی اقتصاددان و استاد دانشگاه به گفت‌وگو با «آرمان» نشست که در ادامه مشروح آن را می‌خوانید :

رکود و تورم دو بحث تنیده به هم هستند که نمی‌توان یکی را بدون توجه به دیگری حل کرد، شما در این رابطه چه توضیحاتی دارید ؟

در کنار همه چالش‌ها و مشکلات به میراث‌مانده از دولت گذشته برای دولت جدید این دولت برای طراحی برنامه‌ای برای عبور از شرایط بسیار پیچیده و نگران‌کننده باقیمانده از دولت قبلی و همچنین دولت‌های قبل‌تر از یک فرصت مفید هم برخوردار بود و آن این بود که همواره بر فوریت و اهمیت و خطیر بودن مسئله رکود تورمی اذعان داشته‌اند و این فرصتی فراهم کرد تا نظام و همه ظرفیت‌های انسانی موجود در کشور برای چاره‌جویی این مسئله به فکر بیفتند این فرصت مهم که دولت به وجود آورد.

مثلاً در مرکز پژوهش‌های مجلس و نیروی محرکه چند کار پژوهشی ارزنده شد و روشنگری‌های مثبت و مفیدی را در این رابطه فراهم کرد همانطور که در دانشگاه اقتصاد علامه طباطبائی و با مشارکت قطب علمی اقتصاد توسعه در این دانشکده یک همایش ملی و چندین میزگرد و سمینار و جلسه بحث و مناظره و گفت‌وگو در این زمینه شکل گرفت و این تلاش‌های فکری ارزنده در نهادهای پژوهشی دیگر در درون خود دولت هم ادامه پیدا کرد و این امیدواری را فراهم ساخت که فردی که یک بلوغ فکری در رابطه با ریشه‌های این مسئله پدیدآید بتوانیم به صورت برنامه‌ریزی شده، اندیشیده شده و با یک اراده همگانی کمک نماییم که کشور از این مرحله عبور کند.

اما وقتی که بسته سیاستی دولت ارائه شد حتی در نحوه انتخاب عنوان برای این بسته به نظر می‌رسد اشکالات جدی ظاهر شد بطوری که گویی کسانی در راستای برخی ملاحظات یا به تعبیر دقیق‌تر به دلیل برخی علل می‌خواهند تورم موجود در اقتصاد کم‌اهمیت جلوه دهند و در درجه

محترم و به‌ویژه شخص رئیس‌جمهور که این قوت را نشان دادند که وقتی مدیرانشان اشتباه می‌کنند ایشان در برابر ملت عذرخواهی می‌کنند برنامه‌ای بریزند که به اعتبار این بسته هم نیاز به عذرخواهی مجدد پدید نیاید.

با توجه به آنچه بیان کردید مهم‌ترین نقطه ضعف و نقطه قوت آن را چه چیز می‌دانید؟

مهم‌ترین نقطه قوت این بسته را انتشار آن قبل از ابلاغ می‌دانم و این يك نقطه عطف بسیار ارزنده در نظام تصمیم‌گیری کشور است. نقطه ضعف آن نیز این است که به بدیهی‌ترین مسائل موجود کشور که شکل‌دهنده این دورباطل رکورد تورمی است توجه نشده است.

نمونه‌هایی را در قسمت قبل توضیح دادم و اگر بخواهم نمونه‌های دیگری هم بگویم که به گونه‌ای در بردارنده پیشنهادات مشخص برای دولت است چراکه همیشه مسئولان دولتی این گلابه را مطرح می‌کنند که افرادی انتقاد می‌کنند اما راه‌حل ارائه نمی‌دهند.

من این حرف را از بیخ و بن نادرست می‌دانم به واسطه اینکه در فرایند نقد عالمانه يك جهت‌گیری هم اینکه چه کارهایی نباید کرد به وضوح ارائه می‌شود و هم چه کارهایی باید کرد یعنی برای مثال در این بحث وقتی گفته می‌شود اگر واقعا می‌خواهید از رکود ملی بیکاری عبور کنید باید يك جایگاه ویژه‌ای برای بخش کشاورزی در نظر بگیرید این به معنای يك پیشنهاد مشخص و روشن است ولی متأسفانه مسئولان دولتی يك راه برای تخطئه نقدها این یافته‌اند که بگویند به صورت مشخص هیچ پیشنهادی وجود ندارد.

با اینکه همانطور که اشاره کردم اساسا این بحث را غیرکارشناسی می‌دانم اما برای اینکه تصریح شود و دقت بیشتری را به خود جلب کند گوشزد می‌کنم تقریبا همه مطالعات علمی و مهمی که در زمینه ریشه‌های توسعه‌نیافتگی در کشورهای در حال توسعه وجود دارد بر این مسئله اذعان دارند که هنگامی که گستره و فساد مالی از حدود متعارف فراتر می‌رود امکان برون‌رفت از رکود تورمی به حداقل می‌رسد.

بنابراین يك پیشنهاد مشخص این است که ما باید برخورد برنامه‌ریزی شده و پیش‌گیرنده از فساد مالی بستر نهادهای کشور را مهیای شرایطی بنماییم که اساسا انگیزه‌های سرمایه‌گذاری مولد موضوعیت پیدا کند و مسیر اصلی حرکت به چنین طرحی يك برنامه ملی مبارزه با فساد بر محور پیشگیری است شخصا برای اینکه سازوکارهای عملیاتی در این زمینه تمهید شود چارچوب‌های مشخصی را برای دولت محترم پیشنهاد کرده‌ام متأسفانه رابطه ما با دولت از این زاویه تاکنون يك رابطه مطلقا يك سویه بوده است.

مطالعاتی در موسسه پژوهش‌های علمی و اقتصادی وابسته به جهاد کشاورزی وجود دارد که نشان می‌دهد در تجربه‌های کشورهای در حال توسعه یکی از سوال‌های راهبردی برای حل و فصل بحران بیکاری این است که نقطه عزیمت مناسب برای مواجهه با این مسئله چیست ما برای حل این مشکل از شهرها آغاز کنیم یا از روستاها؟

در این گزارشات به وضوح نشان داده شده است که کشورهای که در حال توسعه هستند به دلایل و مقتضیات خاص سیاسی همواره در پاسخ به این سوال ترجیح داده‌اند که پاسخشان بر این مبنا باشد که باید از شهرها آغاز کرد و دلیل آن نیز می‌تواند این باشد که در اقتصادهای رانتی روستایی‌ها هم پراکنده هستند و هم غیر سازمان‌یافته و هم صدایی در مراکز توزیع رانت ندارند.

بنابراین گفته می‌شود که بهتر از شهر شروع کنیم این در حالی است که مطالعات در این زمینه نشان می‌دهد به ازای هر يك فرصت شغلی که در شهرها به وجود آمده است پیش آمده که تا سه نفر تعداد مهاجرین از روستاها به شهرها افزوده شده است بدین‌ترتیب ده‌ها عارضه جدید نیز از آن جهت گریبان نظام ملی را می‌گیرد یعنی آنهایی که نگران انسجام نسبی بیشتر و آگاهی نسبی بیشتر و نزدیکی نسبی بیشتر شهرنشینان به کابینه‌های قدرت بودند به يك‌باره می‌بینند بحران بیکاری شهری حادث شد و از طریق آن میزان خروج منابع انسانی روستاها یا به وجود می‌آید یا اگر وجود داشته است شدت بیشتری می‌گیرد.

وقتی مشاهده می‌شود دولت عنوان بسته خود را خروج از رکود قرار داده‌اند اما به این ملاحظات اصلا توجهی نمی‌کنند به گونه‌ای که در کل این بسته حتی يك کلمه صحبت از بخش کشاورزی نیست این درحالی است که ایران یکی از سخت‌ترین شرایط تاریخی خود را در زمینه بحران ملی آب دارد سیری می‌کند و از آنجایی که بیش از چهار پنجم آب شیرین موجود در کشور در بخش کشاورزی مصرف می‌شود اگر واقعا اراده‌ای برای حل و فصل مشکلات وجود می‌داشت حداقل انتظار این می‌بود که يك برنامه ارتقای بهره‌وری مصرف آب در بخش کشاورزی در این صنعت دیده شده باشد.

من اینها را به عنوان نمونه و مثال‌هایی برای شما مطرح می‌کنم که حکایت از این دارد که باید دولت را گرامی بداریم و تقدیر کنیم که قبل از آنکه به تصمیم‌گیری نهایی برسد این سندی را که حاوی دیدگاه‌های اطرافیان رئیس‌جمهور هستند را انتشار دادند به نظر من این يك نقطه عطف تاریخی بود و کار بسیار ارزشمندی انجام دادند.

امیدوارم حلقه‌های بعدی این اقدام مثبت هم در دستور کار قرار گیرد یعنی اگر محرز شد که اشتباهات فاحش و غفلت‌های غیرقابل‌تصور در این سند وجود دارد دولت

نیست و بنابراین دوگانگی میان دولت و ملت را تشدید می‌کند به این معنا که دولت که رشد بی‌کیفیت را در هر حال رشد می‌داند اعلام می‌نماید که ما بیش از انتظار موفق شده‌ایم اما مردم که زندگی سخت را با گوشت و پوست خود احساس می‌کنند تصورات نامناسبی را نسبت به دولت پیدا می‌کنند .

بنابراین لازم است هم خود رئیس‌جمهور و هم مشاوران ایشان به این مهم توجه داشته باشند و نسبت به این مسئله فکری بکنند و آن اراده‌ای که در چارچوب این بسته دولت را به سمت رشد بی‌کیفیت هدایت کرده است در سمت‌گیری خود یک اشتباه راهبردی متوجه شده است و این اشتباه راهبردی فقط هزینه‌اش این نیست که باز نظام ملی یک فرصت استثنایی تاریخی را از دست می‌دهد.

هزینه اصلی این است که بخش‌های بیشتری از اعتماد مردم و امیدواری مردم دچار مخاطره و اختلال می‌شود و من این مسائل را صمیمانه به دولت محترم در میان می‌گذاریم و امیدواریم آن‌ها هم به اندازه آنچه که نمایش می‌دهند و واقعا دلشان می‌خواهد اوضاع بهتر شود در عمل هم این را نشان دهند و ما بدانیم بحث‌هایی که موضوعیت جدی دارد از ناحیه رئیس‌جمهور جدی گرفته می‌شود .

ما باید بدانیم آقای رئیس‌جمهور که به آن‌ها در باغ سبز نشان می‌دهند و با گزارش‌های غیرمتکی به کانون‌های رسمی آمار و اطلاعات کشور در اختیارشان قرار می‌دهند به این صورت که گفته می‌شود مشکل بیکاری حل شده و از رکود عبور کرده‌ایم ما باید بدانیم که ایشان نسبت به این مسائل حساسیت نشان می‌دهند و اگر چنین حساسیت‌هایی نشان داده شد این اعتبار دولت را بالا می‌برد امید مردم را زنده نگه می‌دارد و ان شاء... به موازات بهبود اوضاع کشور اعتماد مردم به دولت نیز افزایش می‌یابد

شما چندباری به مسئله فساد اشاره کردید که می‌توان گفت شاید ریشه بسیاری از بی‌اعتمادی‌های امروز و سردر گمی‌هایی که در اقتصاد و... وجود دارد همین مسئله فساد مالی باشد، بهترین راه مبارزه با آن را چه چیز می‌دانید؟

من به تفصیل نتایج ارزیابی‌های کارشناسی خودم را به دولت محترم تقدیم کرده‌ام و شخصا بر این باور هستم که آقای رئیس‌جمهور از این میزان بلوغ فکری برخوردار هستند که خیرخواهان دولت آن‌هایی نیستند که چشم بسته به‌به گویان، تملق‌گویی را پیشه می‌کنند بلکه خیرخواهان واقعی کشور آن‌هایی هستند که دلسوزانه و مشفقانه کانون‌های اصلی کاستی‌ها و ناکارآمدی‌ها را شناسایی می‌کنند و به دولت گوشزد می‌نمایند.

ما باید این واقعیت را جدی بگیریم که تا زمانی که گستره و امید فساد مالی در وضعیت کنونی وجود دارد انگیزه‌های کافی برای سرمایه‌گذاران تولیدی پدید نمی‌آید. مسئله بعدی

یعنی آنچه را که ما درست می‌پنداریم صادقانه عرضه می‌کنیم اما از آن طرف هیچ صدایی شنیده نمی‌شود یعنی به ما گفته نمی‌شود اگر این پیشنهادها را با مبنا می‌دانند و می‌پذیرند پس چرا اعتنا نمی‌کنند و اگر نمی‌پذیرند چرا به ما توضیح نمی‌دهند که کجای این بحث را نادرست می‌دانند این يك انتقاد جدی به رویه دولت است اینکه رئیس‌جمهور محترم مرتب می‌فرمایند که به انتقادکننده احترام می‌گذارند لازم است اما کافی نیست شرط کفایت این است که ما يك اعتنای جدی به این بحث‌های کارشناسی هم مشاهده بکنیم .

البته اگر آن‌ها به سبک دولت قبلی همچنان بی‌اعتنایی کنند ما باز هم دست از کوشش برای اصلاح بر نمی‌داریم اما اگر رئیس‌جمهور محترم و همکارانشان می‌دانند دوره سه ساله‌ای که برای آن‌ها باقی مانده است يك دوره زمانی خیلی بزرگ و طولانی نیست به نفع خودشان است که مقداری فعال‌تر و جدی‌تر با کاستی‌هایی در طرز برخوردشان با مسائل و در تصمیم‌گیری در زمینه تخصیص منابع روبه‌رو شوند.

این به همان اندازه که به صلاح دولت هست به صلاح کشور نیز هست و همگان از آن سود خواهند برد. بنابراین بطور مشخص عرضم این است که عنصر گوهری برای عبور از دور باطل رکود تورمی این است که ما ازاین ریسک‌گریزی غیرمتعارف بخش خصوصی مولد جلوگیری کنیم و اعتماد از دست رفته آن‌ها را باز گردانیم و برای این کار لازم است يك برنامه ملی مبارزه با فساد طراحی کنیم که شفاف‌سازی فرایندهای تخصیص منابع به مثابه مهم‌ترین عامل پیشگیری‌کننده از فساد به عنوان قلب تپنده که از این طریق تلاش‌هایی آغاز شود برای بازیابی اعتماد به بخش خصوصی مولد.

من لازم می‌دانم این هشدار جدی و البته مشفقانه و صمیمانه را به دولت بدهم به این صورت که بر اساس آنچه رموز تداوم توسعه نیافتگی در کشورهای در حال توسعه رانتی وجود دارد باید به این نکته اشاره شود که متأسفانه وقتی افراد با وعده‌هایی مسئولیت‌هایی را می‌پذیرند و بعد با مشکلات و چالش‌های جدی عملی روبه‌رو می‌شوند يك راه‌حل خلاص‌شدن از این فشارها تمایل به دستکاری آمار و اطلاعات است که البته این مسئله مختص به ایران هم نیست .

بنابراین دولت محترم اگر به مسائل به اندازه پیچیدگی‌هایی که دارند توجه نکنند در معرض این خطر قرار خواهند داشت که يك تمایل با اشتباهات سیری ناپذیر برای دستکاری واقعیت و نمایش ظاهری بهبود اوضاع فراهم شود. يك راه‌حل دیگر در کشورهای در حال توسعه اینگونه در نظر گرفته می‌شود، تمایل نشان‌دادن به امور کوتاه‌نگرانه است که یکی از امور کوتاه نگرانه تمایل به رشد بی‌کیفیت یا کم‌کیفیت دور باطل رکود تورمی به شرطی حل می‌شود که ما اشتغال مولد ایجاد کنیم وگرنه از طریق خام‌فروشی می‌توان عدد و رقم‌های رشد را به نمایش گذاشت اما این رشد، رشد بی‌کیفیت است و از بین‌برنده رکود تورمی

در حالی که وقتی اصل مخرب بودن دستکاری قیمت‌های کلیدی را به رسمیت می‌شناسید و خصلت بی‌ثبات‌کننده و اعتماد زداینده آن را در عمل مشاهده کرده‌اید و حتی در گزارش‌های رسمی دولت هم این مسئله انعکاس پیدا کرده، چرا اینها را شفاف بیان نمی‌کنید و چرا اجازه نمی‌دهید به اندازه اهمیتی که این جهت‌گیری‌ها دارند بحث‌های کارشناسی صورت گیرد.

من بطور مشخص پیشنهاد می‌کنم دولت محترم از شیوه‌های نمایشی در این زمینه عبور کند، مباحث صریح کارشناسی را میان کارشناسان اقتصادی کشور و مسئولان اصلی امور اقتصادی کشور بگذارند حتی اگر به هر دلیلی نظرشان این است که این برنامه از صدا و سیما پخش نشود هیچ اشکالی ندارد اما حداقل این مباحث را در منظر رئیس‌جمهور انجام دهند تا ایشان تا این حد یک‌سویه از سیاست‌های غیرقابل دفاع، دفاع نمایند.

منظور از شیوه‌های نمایشی چیست؟

مکرراً پیش آمده است که در این دولت یا دولت گذشته به یک‌باره چندین اقتصاددان را به یک جلسه فرا می‌خوانند که یک دوره کوتاه‌مدت زمانی برای آن جلسه در نظر گرفته شده است. این کاملاً واضح است که در این جلسه یک گفت و شنود جدی صورت نخواهد گرفت و در حالی که از چند ده نفر دعوت به عمل می‌آید موضوع‌ها را هم بیش اندازه کلی در نظر می‌گیرند بنابراین هر کسی هم که فرصت حرف‌زدن پیدا می‌کند.

ناگزیر باید از زاویه نگاه خود و نه از زاویه موضوع جلسه به بحث بپردازند و نتیجه آن این می‌شود که استادان اقتصاد و مقامات دولتی وقت می‌گذارند و اما دست‌آورد عملیاتی مشخصی برای پیشبرد امور اقتصادی کشور حاصل نمی‌شود.

لذا در این رابطه بارها بیان شده است اینکه شما به نظر اقتصاددانان اهمیت می‌دهید اقدام مشکور و ارزشمندی است اما به عنوان شرط لازم شرط کفایت این است که موضوع‌های مشخص افراد محدود و شناخته‌شده و متخصص در آن موضوع انتخاب بشوند و نوعی تعهد اخلاقی برای پایبندی به نتایج حاصل از آن جلسه را هم اعلام کنند تا انگیزه برای مشارکت جدی در چنین جلساتی فراهم شود.

یک انتقادی که به این بسته از سوی برخی مطرح می‌شود این است که این بسته یک نوع الگوبرداری از سیاست نئولیبرالی است که در دیگر کشورها موفقیتی نداشته است و شما تا چه حد با این نظر موفق هستید؟

ببینید من به این صورت می‌گویم که وجوه بسیار جدی و آشکاری از بسته سیاستی تعدیل ساختاری که بیشترین خسارت‌ها را به اقتصاد و به جامعه ایران طی ربع قرن اخیر

این است که سازو کارهای نهادی برای برون‌رفت از این شرایط چیست؟ شخصا به سهم خود در بحث‌های دیگر برای دولت توضیح داده‌ام که اگر پنج کلیدی که منشاهای اصلی رانت و فساد و ربا در اقتصاد ایران هستند و کاملاً نیز شناسایی شده‌اند با یک مجموعه تمهیداتی که اصول آن تمهیدات را هم به سهم خود برای دولت محترم آشکار کرده‌ام، فعال شود، برآوردهای اولیه ما این است بین 50 تا 75 درصد زمینه‌های بروز فساد مالی در ایران مسدود خواهد شد، به هر میزان که در آن پنج عرصه دولت محترم جدی‌تر و ثمر بخش‌تر کار کند.

بطور مشخص در آن مباحث مطرح شده است که اگر فرایندهای تصمیم‌گیری و تخصیص رانت نفتی شفاف شوند این یک قانون اصلی فساد در ایران مسدود خواهد شد حتی سازو کارهای اجرای عملیاتی تجربه شده در این زمینه را به دولت محترم ارائه کرده‌ام.

یکی از رموز اینکه در دوران جنگ تحمیلی دولت ایران یکی از پاک‌ترین دوران تاریخی خود را سپری کرد این بود که دولت وقت تصمیم‌گیری در رابطه با توزیع رانت‌های نفتی را به مجلس تفویض کرد و از آنجایی که به تدبیر تدوین‌کنندگان قانون اساسی هر تصمیمی که در ایران از قانون مجلس عبور می‌کند به لزوم شفاف می‌شود و از آنجایی که هزینه فرصت رانت جویی برای متقاعد کردن مجلسی‌ها در صحن علنی بسیار بالاتر از همراه کردن دولتی‌ها در پشت درهای بسته این اقدام هزینه فرصت رانت جویی و فساد را هم بسیار بالاتر می‌برد و موجب می‌شود قانون‌های اصلی فساد کم‌کم مسدود شوند.

شبهه به این مسئله درباره نظام توزیع اعتبارات بانکی و نظام تصمیم‌گیری در رابطه با مناقصه‌های دولتی و مسئله قاعده‌گذاری و اجرای گمرکات کشور هم وجود دارد. بنابراین دولت باید مد نظر داشته باشد چهار سال فرصت زیادی نیست کما اینکه یک سال آن به سرعت تمام شد و لذا تا ابد فرصت ندارد.

اگر برگردیم به بحث بسته خروج از رکود، چقدر این بسته را غیر توری دیدید؟

متأسفانه در این رابطه باید گفت یکی از مهم‌ترین اشکالات این است که مباحث کلیدی را به صورت کاملاً شبهه ناک و دوپهلوی بیان کرده است، برای مثال در این سند به صورت تلویحی گفته شده است که اراده‌ای وجود دارد برای افزایش مستمر قیمت‌های کلیدی، فوری‌ترین جهت‌گیری این است که کسانی که این بسته را تدوین کرده‌اند گویی عامدانه از تجربه‌های 1368 تا به امروز درسی فرا نگرفته‌اند و تصورشان این بوده است که اگر روند تخریب ایران از طریق کاستن از شیب تخریب‌ها دنبال شود مشکل حل و فصل شدنی است.

سیاستی که توسط اتاق بازرگانی تدوین شده است بسیار واقع بینانه‌تر از آن چیزی است که در دولت مطرح شده است و البته امیدوارم مجلس محترم به آن بسته اقتصادی اتاق بازرگانی خیلی جدی‌تر نگاه کند. مسئله بعدی که شاهد هستیم اینکه از واحدهای تولیدی فعال هم بطور متوسط بالغ بر 60 درصد از ظرفیت‌های تولیدی آنها بلااستفاده است بنابراین دولت محترم که تحت عنوان فاینانس‌های چینی و چیزهای دیگر به نام ایجاد فعالیت‌های تولیدی جدید دوباره درحال توزیع رانت است بدون داشتن دستاورد برای مسائل فوریت‌دار کشور داشته باشد و بدون آنکه کمکی بنماید به بحران مقیاس در بخش‌های تولیدی کشور حل و فصل شود و بدون در نظر داشتن این مسئله که این توزیع رانت در این چارچوب عملاً بحران مقیاس و بحران بهره وری را در این شرایط شدت خواهد بخشید .

توصیه ما این است که بیایند و بطور مشخص ریشه‌های تولید زیر ظرفیت توسط بنگاه‌های اقتصادی موجود را شناسایی کنند، برنامه‌ای برای حل آن درنظر بگیرند و به نظر من راه نجات این است که تا زمانی که تکلیف تولید زیر ظرفیت و حجم نگران‌کننده ظرفیت‌های بلااستفاده در بخش‌های مختلف ایران حل نشده باشد دولت حق نداشته باشد به نام تولید رانت جدید توزیع نماید، مسئله بعدی بازرنگری بنیادی در زمینه توانمندی‌های بخش کشاورزی ایران برای برون رفت از مشکلات چندگانه موجود در اقتصاد ایران است، ما اکنون شاهد مشکل فقر مزمن در کنار بحران آب و در کنار مشکل ارز سقوط کرده روبرو هستیم. بخش کشاورزی بطور نسبی در هر سه زمینه برای تسهیل برون رفت از این شرایط از همه بخش‌های دیگر در اقتصاد ایران توانایی‌های بیشتری دارد و اینکه در این بسته به کلی نادیده گرفته شده است یکی از حیرت انگیزترین غفلت‌هاست که دولت محترم صورت داده است که به گمان ما اگر این اشتباه را اصلاح کند گام‌های سریع‌تری برای برون‌رفت موثر و پایدار از این شرایط خواهد شد.

با این تفاسیر آیا امیدی برای اصلاح وجود دارد؟

بدون تردید امید وجود دارد، همین که آقای روحانی تا این حد پافشاری می‌کنند و دوست دارند صدای منتقدین شنیده شود و تا این حد فشار تندروها را تحمل می‌کند که برای مثال همین روزنه‌های موجود برای انتقاد افراد و مطبوعات بسته نشود، اینکه خودشان تاکید می‌کنند و از همکارانشان می‌خواهند تعامل‌های موثرتری با دانشگاهیان داشته باشند و... همه علائم امید است که البته همانطور که پیش از این اشاره کردم ما باید از سطح نمایش فراتر رویم که در این صورت با وجود ظرفیت‌های دانایی موجود در زمینه اقتصاد تردیدی وجود ندارد که می‌توانیم پرتیتر از شرایط فعلی عبور کنیم .

وارد کرده است در این بسته وجود دارد، متأسفانه دست‌اندرکاران تهیه این برنامه‌ها به سبک دولت قبلی وقتی در معرض چنین مسئله‌ای قرار می‌گیرند تنها به نفی، انکار و تکذیب بسنده می‌کنند، این کافی نیست و اگر آنها صادقانه تکذیب می‌کنند یعنی مرز خودشان را با تعدیل جدا می‌دانند این مسائل را به صورت شفاف مطرح کنند و در بحث‌های رو در رو شرکت کنند تا همه جوانب مشخص شود تا در سایه این گفت و شنودهای رودر رو به صورت مشخص برای آنها بیان کنیم چه اراده غیرمشخص اما جدی برای استمرار مشکلات تعدیل ساختاری با شیب کمتر همچنان در جهت‌گیری‌های اتخاذ شده از سوی دولت وجود دارد .

من فکر می‌کنم آشکار شدن اینها نه تنها به تضعیف دولت منجر نمی‌شود بلکه این مسئله تقویت‌کننده‌ترین بحثی است که می‌توان به دولت تقدیم کرد .

راه چاره خروج غیرتورمی از رکود را چه می‌دانید؟

این چیزی نیست که بتوان خیلی اجرایی-عملیاتی در رابطه با آن صحبت کرد اما به صورت اجمالی ما مکرر گفته‌ایم عبور از دور باطل رکود تورمی فقط در صورتی امکان‌پذیر است که يك اراده نظام‌وار برای تقویت تولید و برای افزایش هزینه فرصت مفت‌خوارگی فراهم شود. یعنی دولت باید برنامه‌ای داشته باشد برای بستن کانون‌های توزیع رانت به صورت غیرمولد و برای ارتقای بنیه تولیدی کشور بطور مشخص.

در هیچ کدام از این دو رکن اصلی امکان‌پذیرکننده برای عبور از این شرایط در این بسته حرف مشخصی وجود ندارد اما در ازای آن جهت‌گیری‌های شبهه‌ناک در زمینه استمرار فضای رانتی به طرز غیرمعارفی در توصیه‌های عملیاتی این برنامه مشاهده می‌شود که ما در جای خود اینها را نقد مورد به مورد کرده‌ایم و اگر لازم باشد آنها را انتشار عمومی نیز می‌دهیم تا مشخص شود کجاها نقص وجود دارد. بحث ما این است که در خود مبحث تولید محوری هم ما ملاحظات و اقتضات برنامه‌ای بسیار مهمی داریم .

در اقتصادهای رانتی بخش بزرگی از رانت‌های توزیع شده زیر عنوان تولید صورت می‌پذیرد. هم‌اکنون بیان می‌شود حدود 30 درصد از بنگاه‌های اقتصادی کشور به کلی از گردونه اقتصادی کشور باز ایستاده‌اند اما اینها يك حیات نباتی دوگانه دارند یعنی چیزی بر عرضه کل اقتصاد در عمل نمی‌افزایند اما هرگاه قرار می‌شود به نام تولید ارز و ریالی توزیع شود، می‌بینید برخی از آنها اتفاقاً در صف اول ایستاده‌اند. ما بچثمان این است که دولت باید ابتدا فعالیت‌های تولیدی واقعا در حال حرکت را از آن‌هایی که متوقف هستند اما دهان خود را برای جذب رانت باز گذاشته‌اند، تفکیک نمایند .

بعد از این کار که انصافاً باید گفت در این زمینه آن بسته